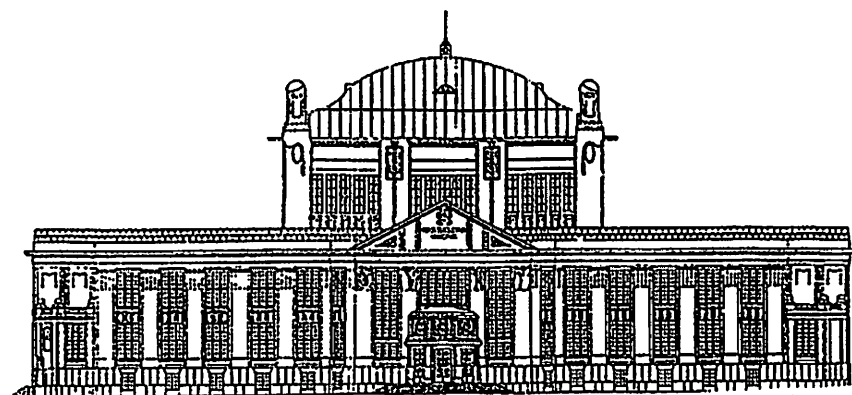

HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV

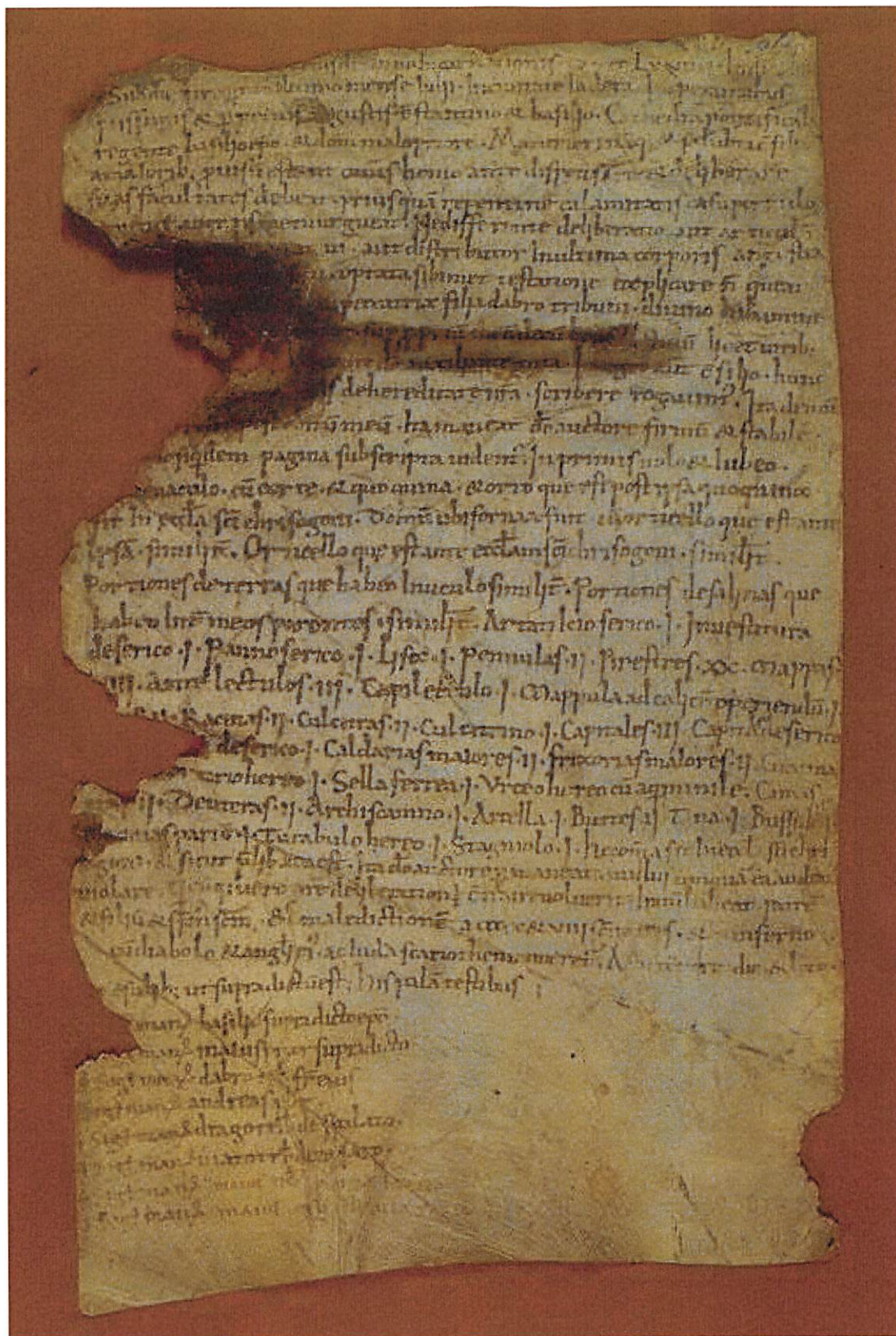
IZVJEŠTAJ O RADU U 2018. GODINI

Zagreb, veljača 2019.

Sadržaj

Uvod	4
O nama	6
Naša misija, vizija i ciljevi	8
Ostvareno u 2018. godini	9
1. Dostupnost gradiva	9
Obrada i opis gradiva	9
Dostupnost i korištenje putem on-line kataloga i portala	12
Dostupnost i uvjeti za korištenje gradiva u Arhivu	13
2. Uključenost korisnika i javnosti	15
Programi namijenjeni široj javnosti	15
Znanstveno-istraživačka djelatnost	17
Izdavačka djelatnost	20
Suradnja s obrazovnim ustanovama	22
Komunikacija s javnošću	22
3. Podrška stvarateljima gradiva u upravljanju dokumentacijom	24
Evidencije o stvarateljima/imateljima i o gradivu izvan arhiva	24
Nadzor nad stvarateljima i imateljima arhivskog gradiva	24
Stručna podrška u zaštiti gradiva izvan arhiva	25
Stručno usavršavanje djelatnika u pismohranama	25
Preuzimanje gradiva u Arhiv	25
4. Poboljšanje uvjeta za dugoročno očuvanje i iskoristivost gradiva	27
Uređenje novih spremišta	27
Postojeća arhivska spremišta	27
Upravljanje gradivom u spremištima	27
Mjere aktivne zaštite ugroženog ili oštećenog gradiva: tehničko opremanje, konzerviranje i restauriranje, mikrofilmiranje, digitalizacija	28
5. Sposobnosti i kompetencije	31
Matični poslovi arhivske službe	31
Povećanje stručnih i organizacijskih sposobnosti Arhiva i osiguranje dostupnosti resursa iz više izvora	32
Administrativna i tehnička podrška radnih procesa i sustava Arhiva	32

HR-HDA-876. Zbirka najstarijih hrvatskih povelja. Oporuka Agapite, kćeri zadarskog tribuna Dabra, Zadar, 15. srpnja 999.

Uvod

U okviru zakonom propisanih zadaća i Strateškoga plana za razdoblje 2018. – 2020., plan rada HDA za 2018. godinu bio je usmjeren na ostvarenje pet ciljeva:

- osigurati punu dostupnost gradiva,
- osnažiti uključenost korisnika i javnosti,
- podržati stvaratelje gradiva u upravljanju dokumentacijom,
- osigurati uvjete za dugoročno očuvanje i iskoristivost gradiva,
- razvijati sposobnosti i kompetencije.

Time se nastavlja kontinuitet s našom djelatnošću u proteklom višegodišnjem razdoblju, koja je bila naglašeno usmjerena na povećanje dostupnosti gradiva, razvoj novih programa i sadržaja za javnost te na povećanje kapaciteta za pohranu gradiva.

Osigurati dostupnost gradiva i primjerene uvjete za njegovo korištenje temeljna je funkcija javnih arhiva. Vodeći računa o rastućim očekivanjima korisnika u pogledu kvalitete i opsega usluga, prije svega uslijed primjene digitalnih tehnologija, naše usluge i sadržaje nastojimo stalno razvijati. U 2018. godini nastavljen je pozitivan trend u obradi i opisu nesređenoga arhivskoga gradiva, a nova obavijesna pomagala odmah postaju dostupna u digitalnom obliku putem on-line kataloga. Kroz program zaštitnog i sigurnosnog snimanja, te više posebnih programa, digitalizirane su značajne količine gradiva. Podatci o gradivu sustavno se objavljuju u on-line katalogu i na relevantnim portalima.

Arhivsko gradivo i druge usluge arhiva koriste brojne kategorije korisnika različitih interesa i potreba. U 2018. godini nastavili smo trend rasta u ponudi informacija i raznovrsnih programa. Posebno smo zadovoljni posjetom istraživača u čitaonicama, te odazivom na naše javne programe: predavanja, radionice, izložbe, predstavljanja izdanja, filmske projekcije, obilježavanja obljetnica i sl. Nastavljena je suradnja s obrazovnim i znanstvenim institucijama. Ostvareno je sudjelovanje u više domaćih i međunarodnih projekata, od kojih treba posebno istaknuti projekt Community as Opportunity (co:op) u suradnji s još 16 europskih partnera. Internetske stranice HDA izrađene u 2017., svakodnevno se popunjavaju novim i naprednijim sadržajima. Komunikacija s javnošću ostvaruje se putem službenih mrežnih stranica ali i putem društvenih mreža. Zadovoljni smo ostvarenom suradnjom s medijima te interesom koji su u 2018. pokazali za izvještavanje o našim programima i redovnoj djelatnosti.

Konferencija za medije povodom obilježavanja Međunarodnoga dana arhiva

Na naše aktivnosti dijelom je utjecalo donošenje novoga Zakona o arhivskom gradivu i arhivima iz srpnja 2018. godine, a određen dio procesa morat će se i dalje mijenjati nakon donošenja odnosnih provedbenih propisa. Svakako, i u 2018. zabilježen je daljnji porast broja dnevnih korisnika u našim čitaonicama te količine korištenoga gradiva.

Među temeljnim zadaćama arhiva je i podrška stvarateljima u upravljanju dokumentacijom koja nastaje njihovim radom. Posebno smo zadovoljni kontinuitetom održavanja i brojem polaznika tečajeva o uredskom poslovanju i upravljanju dokumentacijom, te podrškom stvarateljima koja se ostvaruje kroz redovne stručne nadzore, odobravanje internih akata za upravljanje dokumentacijom, odobravanje izlučivanja registraturnog gradiva, davanja stručnih mišljenja, i drugih oblika podrške.

Nastavili smo s poboljšanjem radnih uvjeta i uvjeta čuvanja gradiva u svim prostorima Arhiva. Nastavljeno je uređenje dodatnoga spremišnog prostora u Kerestincu, kako bi se povećali kapaciteti za preuzimanje gradiva i osigurali uvjeti za čuvanje posebnih vrsta gradiva.

I u 2018., brinuli smo o razvoju novih kompetencija i stručnom usavršavanju svih djelatnika, te nastavili unaprjeđivati radne i organizacijske procese. Prate se, prevode i implementiraju u rad međunarodne norme i standardi.

Metropolitanska knjižnica, Biblija sollemnis gotica, 14. st., Francuska

O nama

Hrvatski državni arhiv javna je ustanova u kulturi čiji je osnivač Republika Hrvatska. Nadležan je za arhivsko gradivo središnjih državnih tijela, drugih javnih institucija, te privatnih pravnih osoba, obitelji i pojedinaca od značaja za državu u cjelini. Kao središnji i matični državni arhiv, pruža potporu drugim arhivima i organizacijama koje čuvaju arhivsko gradivo, te vodi središnje nacionalne arhivske evidencije. Djelokrug i poslovi arhiva uređeni su Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima i pripadajućim provedbenim propisima.

Osnovna nam je zadaća identificirati arhivsko gradivo koje ima trajno značenje za Republiku Hrvatsku i njeno društvo, kao i za nacionalni korpus izvan zemlje, sačuvati ga i učiniti lako dostupnim svim korisnicima pod jednakim uvjetima. Na taj način brinemo o zaštiti arhivskoga gradiva kao dijela nacionalne kulturne baštine, doprinosimo kulturnom životu i informiranosti građana, te ostvarivanju njihovih prava i interesa.

Skrbimo o najvećoj i najznačajnijoj cjelini arhivskoga gradiva u zemlji. U 2107 arhivskih fondova i zbirki nastalih djelovanjem središnjih državnih tijela, tijela državne uprave i pravosuđa, prosvjetnih, kulturnih, zdravstvenih i vojnih ustanova, kao i djelatnošću istaknutih pojedinaca i obitelji te hrvatskoga iseljeništva, čuva se oko 30 000 d/m gradiva. Specifične cjeline čine zbirke fotografija Fototeke HDA s više od 1 750 000 fotografija različitih tehnika, te Mikroteka s više od 10 000 000 snimaka dokumenata iz različitih ustanova iz Hrvatske i svijeta. Čuvamo također nacionalnu filmsku baštinu te zbirku stranoga filma, kao i popratno filmsko i drugo audiovizualno gradivo. Knjižnica HDA sadrži više od 160 000 svezaka knjiga i drugih izdanja, te predstavlja jednu od najvrjednijih specijalnih knjižnica u Hrvatskoj.

U našoj je nadležnosti preko 600 kategoriziranih stvaratelja i imatelja arhivskoga gradiva, kojima pružamo potporu u upravljanju dokumentacijom koja nastaje njihovim radom, te nadziremo čuvanje arhivskoga gradiva kako bi bilo dugoročno očuvano. Postojeće fondove i zbirke u HDA nastojimo sustavno obogaćivati novim akvizicijama, koliko je najviše moguće u nedostatku dostatnoga spremišnog prostora. Prema stručnim procjenama, na terenu se nalazi još oko 19 500 d/m arhivskoga gradiva koje u relativno kratko vrijeme treba preuzeti u Arhiv.

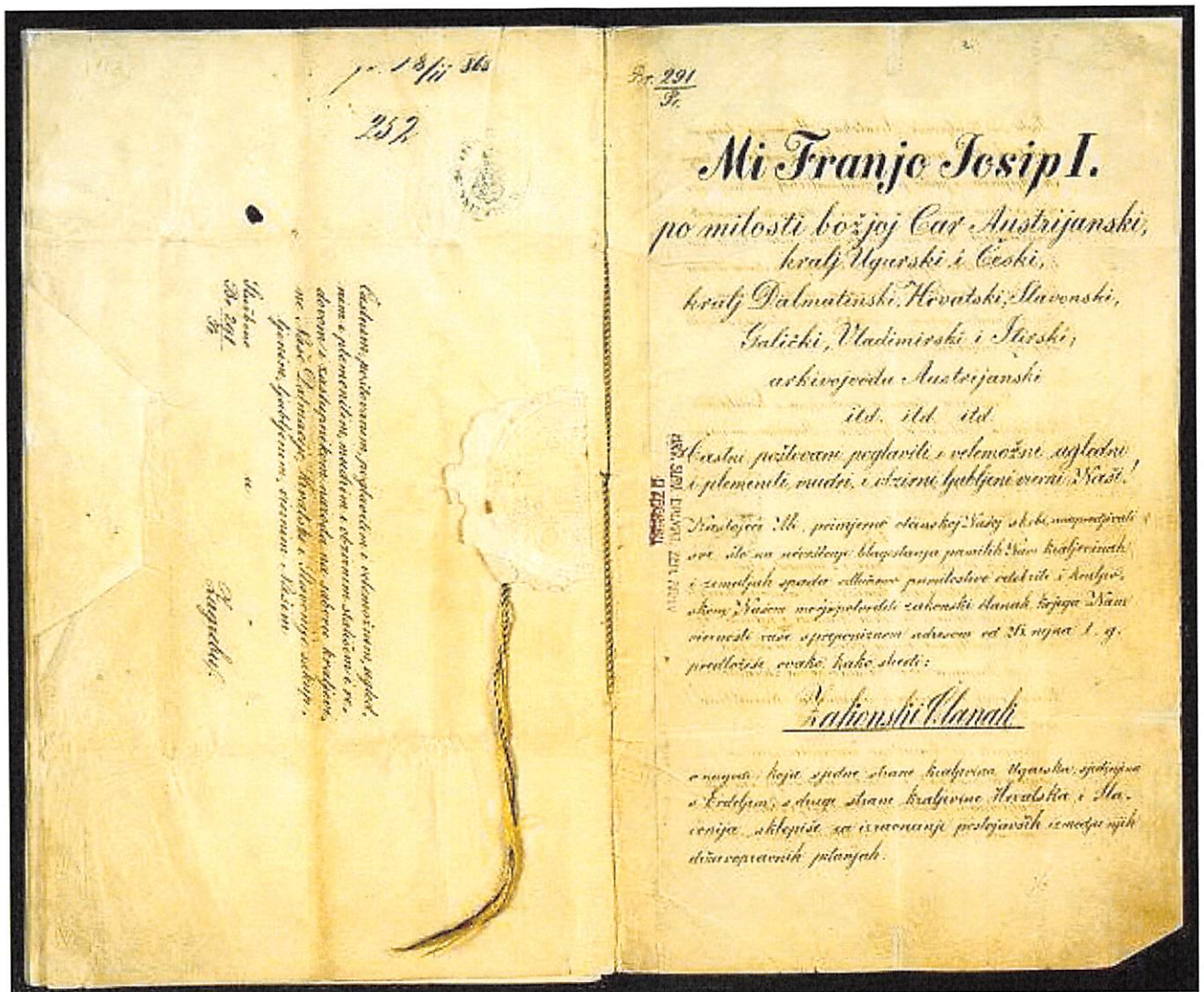
Djelatnost Arhiva odvija se u sljedeće ustrojenim odjelima:

- Odjel za zaštitu i obradu arhivskog gradiva,
- Odjel za informacije i komunikaciju,
- Središnji fotolaboratorij,
- Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju,
- Hrvatska kinoteka,
- Odjel za digitalno gradivo i informacijske tehnologije,
- Odjel općih i računovodstvenih poslova,
- Odjel Depozit Zagrebačke nadbiskupije,
- Zavod „Ivan Kukuljević Sakcinski“.

Djelatnost Arhiva obavlja se na nekoliko lokacija u Zagrebu i okolici. Sjedište i središnja zgrada nalazi se u Zagrebu na Marulićevu trgu 21. Tu je prostor Velike čitaonice za istraživače, prostori za programe namijenjene javnosti, uredski prostori najvećega broja odjela (Odjel za zaštitu i obradu arhivskog gradiva, Odjel za informacije i komunikaciju, Središnji fotolaboratorij, Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju, Odjel za digitalno gradivo i informacijske tehnologije, Odjel općih i računovodstvenih poslova, Metropolitanska knjižnica Odjela Depozit Zagrebačke nadbiskupije), te radni i spremišni prostor za arhivsko gradivo. Odjel Hrvatske kinoteke smješten je u objektu u Savskoj cesti 131, a Odjel Depozit

Zagrebačke nadbiskupije na Kaptolu 27. Izvan Zagreba koriste se još objekti u Kerestincu (radni i spremišni prostori), te dvorac Januševac (spremišta arhivskoga gradiva) u Brdovcu. Ukupan prostor kojim Arhiv raspolaže na svim lokacijama je 18 370 m².

Sredstva za rad Arhiva osiguravaju se iz državnoga proračuna, međunarodnih projekata EU u kojima Arhiv sudjeluje, te vlastitih sredstava koja se namjenski troše na unaprjeđenje djelatnosti, što uključuje održavanje objekata i opreme, informatizaciju djelatnosti, nabavu računalne i druge opreme potrebne za rad Arhiva, stručno usavršavanje djelatnika na svim područjima rada Arhiva, realizaciju programa namijenjenih javnosti, međunarodnu suradnju i druge aktivnosti iz djelokruga Arhiva.

HR-HDA-65. Sabor Kraljevina HSD. Hrvatsko – ugarska nagodba (prva i posljednja stranica), Beč, 8. studenoga 1868. godine

Naša misija, vizija i ciljevi

Naša je misija osigurati dostupnost i iskoristivost arhivskog gradiva koje čuvamo i za koje smo nadležni te njegovim korištenjem poticati stvaranje novih vrijednosti za zajednicu i pojedince.

Vrijednost naše dokumentacijske baštine želimo što potpunije predstaviti, trajno izgrađivati i nadopunjavati primjerenim odabirom novog gradiva te je očuvati za buduće naraštaje.

Naša je vizija osigurati brz i potpun pristup arhivskom gradivu koje čuvamo te biti mjesto prepoznatljivo po kvaliteti usluga i korisničkom iskustvu za širok spektar korisnika i posjetitelja.

Vrijednost arhivskoga gradiva očituje se na različite načine. Za istraživače i pružatelje informacijskih usluga ono je jedinstven izvor podataka, za institucije podrška u poslovanju, za pravne pravne i fizičke osobe sredstvo za zaštitu i ostvarenje prava, a za javnost i građane poveznica s prošlošću i baštinom. Zadaća je arhiva omogućiti da te vrijednosti budu što potpunije iskorištene.

U razdoblju do 2019. godine, aktivnosti Arhiva usmjerene su prema pet glavnih strateških ciljeva. To su:

- **Cilj 1: Svi podaci o gradivu i značajan segment gradiva dostupni su u digitalnom obliku**
- **Cilj 2: Povećati uključenost korisnika i javnosti u programe Arhiva**
- **Cilj 3: Značajnije doprinijeti kvaliteti upravljanja dokumentacijom u javnom sektoru**
- **Cilj 4: Poboljšati uvjete za dugoročno očuvanje gradiva u Arhivu i pokrenuti projekt uspostave e-arhiva**
- **Cilj 5: Osigurati da Arhiv raspolaže kompetencijama i resursima koji su potrebni za ostvarenje njegove misije.**

Ostvareno u 2018. godini

1. Dostupnost gradiva

Aktivnosti koje se odnose na povećanje dostupnosti i korištenja gradiva bile su usmjerene na obradu gradiva koje još nije obrađeno ili dostatno opisano, izradu novih obavijesnih pomagala, povećanje dostupnosti i korištenja obavijesnih pomagala i digitaliziranog gradiva putem on-line kataloga i relevantnih portala, te poboljšanje dostupnosti gradiva in situ. Ostvarili smo sljedeće:

Obrada i opis gradiva

U Odjelu za zaštitu i obradu arhivskog gradiva, različitim je fazama arhivističke obrade (analiza povijesti stvaratelja i fonda/zbirke, identifikacija gradiva i izrada plana sređivanja, razvrstavanje u arhivske jedinice prema planu sređivanja, vrednovanje, tehničko sređivanje, opremanje ili prekartoniranje gradiva, izrada prijedloga s popisom gradiva za izlučivanje, izrada, revizija i verifikacija obavijesnih pomagala) bilo obuhvaćeno 139 arhivskih fondova i zbirki.

Obrađeno je cca 15.500 tehničkih jedinica (oko 1.550 d/m gradiva) kao i oko 30.000 arhivskih jedinica, potom 1.780 nacрта i karata, te 720 stampata. Izlučeno je oko 76 d/m gradiva te 400 nacрта. Završeno je sređivanje 56 fondova/zbirki, dovršen je 41 sumarni te dva analitička inventara, oko 400 regesta i 16 arhivskih popisa. Verificirana su i predana u Matičnu, razvojnu i dokumentacijsku službu 33 obavijesna pomagala - sumarnih inventara. Veći je broj otprije postojećih obavijesnih pomagala - oko 90 - uređen i dostavljen u Čitaonicu u digitalnom obliku.

Obradom su u 2018. bili obuhvaćeni sljedeći fondovi i zbirke:

2. Povlastice Kraljevina	280. Izvršno vijeće Sabora SRH
13. Ugarsko namjesničko vijeće. Hrvatsko-slavonski spisi	283. Ministarstvo financija NRH
25. Ugarska dvorska komora. Hrvatske plemićke obitelji i vlastelinstva	301. Državni sekretarijat za poslove opće uprave i budžet NRH
79. Zemaljska vlada. Odjel za unutarnje poslove	306. Zemaljska komisija za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača
80. Zemaljska vlada. Odjel za bogoštovlje i nastavu	311. Državna geodetska uprava
81. Zemaljska vlada, Odjel za pravosuđe	313. Zemaljska uprava narodnih dobara NRH
144. Savska banovina. Upravno odjeljenje	367. Republički zavod za statistiku
144. Savska banovina. Upravno odjeljenje	393. Privremeni pokrajinski sud za Hrvatsku
145. Savska banovina. Odjeljak upravnog odjeljenja za državnu zaštitu	393. Privremeni pokrajinski sud za Hrvatsku
146. Savska banovina. Poljoprivredno odjeljenje	394. Stol sedmorice
155. Banovina Hrvatska. Kabinet bana	397. Državno nadodvjetništvo
157. Banovina Hrvatska. Odjel za unutarnje poslove	431. Zagrebačka generalkomanda. Delegirani vojni sud
162. Banovina Hrvatska. Odjel za rudarstvo.	438. Središnje Povjerenstvo u Zagrebu za izlučbu šumskih služnosti
216. Ministarstvo narodne prosvjete NDH	452. Satnija u Kovinu
220. Ministarstvo seljačkog gospodarstva NDH	453. Satnija u Sibirju
223. Ministarstvo unutarnjih poslova NDH	454. Zapovjedništvo tvrđave Rača
225. Ministarstvo za oslobođene krajeve NDH	455. Zapovjedništvo tvrđave Slavonski Brod
	456. Zapovjedništvo tvrđave Stara Gradiška
	457. Kordonska zapovjedništva
	460. Carski kraljevski posadni sud Černivci
	463. Vojno-operacijski spisi

464. Hrvatsko-slavonsko-dalmatinska vojna i građanska uprava
 467. Hrvatsko-dalmatinski armijski zbor
 513. Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu 1938-1976.
 477. Razni ratno-povijesni spisi
 468. 14. pješačka divizija
 479. Zapovjedništvo 5. armije
 484. Vojno rudarsko nadzorništvo
 469. 20. pješačka divizija
 470. 21. pješačka divizija
 471. 22. pješačka divizija
 472. 28. pješačka divizija
 501. Pravni fakultet
 473. 36. pješačka divizija
 533. Hrvatska seljačka zadružna banka d.d. Zagreb
 570. Prva hrvatska štedionica
 597. Industrijska komora u Zagrebu
 620. Služba likvidacije starih poslova centrale Narodne banke Jugoslavije u Zagrebu
 643. Pavlinski samostan Špišić-Bukovica – učitano na Monasterium
 644. Pavlinski samostan Crikvenica – učitano na Monasterium
 645. Pavlinski samostan Čakovec
 646. Pavlinski samostan Dobra Kuća
 647. Pavlinski samostan Garić
 650. Pavlinski samostan u Lepoglavi
 651. Pavlinski samostan Modruš
 655. Pavlinski samostan Senj (Sv. Spas) – učitano na Monasterium
 689. Vlastelinstvo Ozalj
 714. Obitelj Fodroci
 750. Obitelj Ottenfels
 764. Obitelj Rakovac
 790. Artur Benko Grado
 792. Maksimilijan Čičerić
 815. Obitelj Radić
 824. Lujo Šafranek Kavić
 831. Andrija Štampar.
 832. Milan Šufflay
 833. Đuro Šurmin
 834. Ante Tresić-Pavičić
 881. Zbirka rukopisa
 883. Zbirka matičnih knjiga
 890. Personalni spisi državnih službenika Zemaljske vlade, Pokrajinske uprave, oblasnih uprava, Savske banovine, Banovine Hrvatske i ministarstava NDH
 902. Kartografska zbirka
 903. Grafička zbirka
 905. Zbirka građevinskih nacрта
 907. Zbirka stampata
 909. Zbirka osmrtnica
 913. Zbirka preslika na papiru, Austrija, Beč, Kriegsarchiv, Hofkriegsrath, Croatica et Vindica, Hofkriegsrath, HR-HDA-1450. Zbirka mikrofilмова iz inozemnih arhiva koji se odnose na Hrvatsku, Beč, Kriegsarchiv, Hofkriegsrath, Croatica et Vindica
 913. Zbirka preslika na papiru, Austrija, Graz, Steiermärkisches. Landesarchiv, Zbirka preslika vojnih spisa iz Štajerskog zemaljskog arhiva
 1006. Milan Blažeković
 1017. Miljenko Dabo Peranić
 1018. Ivan Damiš
 1122. Glavna direkcija planinskih dobara Ministarstva državnih poljoprivrednih dobara NRH
 1167. Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva NRH. Serija Komisija za agrarnu reformu i kolonizaciju
 1181. Divizija u Osijeku
 1186. Zapovjedništvo tvrđave Osijek
 1189. 23. pješačka divizija
 1214. Zbirka vojska i oružništvo
 1220. CK SKH
 1224. Politička škola SKJ Josip Broz Tito
 1358. Grupa XI: Zbirka špijunaža i peta kolona
 1365. Zbirka vjerske zajednice
 1421. Arhiv mapa
 1552. Zbirka sudova
 1553. Zbirka privreda
 1560. Uprava za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija Republičkog sekretarijata za pravosuđe i upravu SRH
 1561. SDS RSUP SRH
 1565. Komisija za reviziju projekata NRH
 1567. Matica hrvatska
 1579. Ministarstvo informiranja RH
 1580. Ministarstvo kulture i prosvjete RH. Odjel za informiranje
 1652. Komisija za odlikovanja Predsjedništva SRH
 1654. Odjel Saveznog deviznog inspektorata za SRH
 1687. Carski kraljevski odjel za pratnju bjegunaca Vinkovci
 1690. HPD Kolo
 1693. Republička uprava za imovinsko-pravne poslove SRH
 1697. Carsko kraljevsko zapovjedništvo u Zagrebu
 1698. Vojnooperativni spisi. Talijansko ratište
 1717. Nagrada Kata Pejnović
 1727. Republički zavod za međunarodnu znanstveno-tehničku suradnju
 1741. Ured predsjednika RH F. Tuđmana 1990-1999.
 1745. Operativni štab MUP-a RH
 1758. Milan Pavić
 1763. Milan Pihler
 1769. Bogdan Radica
 1770. Božidar Rašica
 1777. Milan Stahuljak

1805. Zbirka Krunoslava Draganovića	2050. Republički komitet za turizam SRH
1944. Komisija za utvrđivanje ratnih i poratnih
žrtava Drugog svjetskog rata	2063. Zbirka gradiva iz djelokruga vodnog
gospodarstva
1976. Zbirka protokolarnih darova darovnih
HDA-u	2083. Hrvatsko-slavonska banka za parcelaciju
i kolonizaciju d.d. Zagreb
1990. August Košutić	2084. Zemljovjeresijska banka d.d. Zagreb.
1999. Ivo Perić	2088. Zbirka Križarske grupe zapadne
Hercegovine 1945-1948.
2039. Urbanistički institut Hrvatske 1969-2002.	2093. Republički komitet za prosvjetu, kulturu,
fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske
2057. SOUR INA 1950-1990.	2104. Ljubica Štefan
2031. Vjesnik	2105. Vladimir Susić
2049. Ured predsjednika RH S. Mesića 2000-
2010.	

U Odjelu Depozit Zagrebačke nadbiskupije arhivistički su obrađivana 4 fonda: Caritas Zagrebačke nadbiskupije, Stolni/Prvostolni kaptol zagrebački sa serijama: Stari kaptolski spisi / Acta Capituli antiqua, Povlaštenski spisi / Acta privilegialia, Desetinski spisi / Acta decimalia, te osobni fond Doris Baričević i osobni fond Vladimir Stanković.

Nastavljen je i posao izrade osnovnog popisa svećenika Zagrebačke nadbiskupije tijekom njezine povijesti, započet prethodnih godina. Ostvaruje se u suradnji s Društvom za povjestnicu Zagrebačke nadbiskupije "Tkalčić". Popis svećenika sadrži najosnovnije podatke iz njihova života, te izvore o njima.

U sklopu obrade Valvasorove grafičke zbirke, nastavljen je upis u bazu tehničkih podataka za kataložne jedinice 158 grafika II. sveska, te 230 grafika III sveska. I dalje se obavlja revizija najvrjednijeg dijela fonda Metropolitanske knjižnice, te je u tu svrhu pregledano 12.608 jedinica knjižnične građe.

Od gradiva Fototeke, obrađeno je 144.754 snimki iz sljedećih fondova i zbirki:

- 1426 Zbirka fotografija iz Prvoga svjetskog rata (HR-HDA-1426).
- 1427 Zbirka fotografija Središnjega fotolaboratorija,
- 1719 Zbirka fotografija iz Drugoga svjetskog rata,
- 1801 Razne osobe,
- 1929 Zbirka fotografija Božidara Kelemenića,
- 1963 Vladimir Muljević,
- 2009 Zbirka fotoalbuma,
- 2022 Fedor Kritovac,
- 2031 Vjesnik – fotodokumentacija,
- 2049 Predsjednik Stjepan Mesić,
- 2090 Marija Peaković Mikuljan,
- 2092 Zbirka fotografija Augusta Frajića.

U Zbirici mikrofilmova matičnih knjiga i popisa obitelji (HR-HDA-1448) obrađene su 153 jedinice.

U Odjelu Hrvatski filmski arhiv, nastavljen je rad na identifikaciji gradiva za koje ne postoji cjelovita dokumentacija o načinu preuzimanja, posebno reguliranjem statusa gradiva preuzetog i razvrstanog u zbirke HFA i identifikaciji gradiva koje je ranije preuzeto. Izrađena je pomoćna elektronička evidencija ukupnog preuzetog gradiva za razdoblje do 2017. godine. Nastavljen je rad na ažuriranju i dopunama evidencija filmskog fonda u bazi podataka o filmskom gradivu u Odjelu. U bazu je upisano 317 naslova domaćeg i stranog filma, a inventarna knjiga upotpunjena je s 288 novih upisa.

Nastavljen je rad na elektroničkom popisu gradiva za fond HR HDA 1941 Zbirka filmskoga gradiva na elektroničkom i digitalnom zapisu. Popis sadrži podatke o naslovima i nosačima zapisa na kojima se isti nalaze, te inventarnoj oznaci. Navedeni popis povezuje se sa podacima u bazi podataka filmskog gradiva Odjela kako bi se objedinili podaci o nosačima zapisa za pojedine naslove. Tijekom izvještajnog razdoblja fond HR HDA 1941 Zbirka filmskog gradiva na elektroničkom i digitalnom zapisu nadopunjena je s ukupno 447 naslova

U ovom izvještajnom razdoblju nastavljen redovni kontrolni pregled izvornog filmskog gradiva i kopija, kako bi se pratilo tehničko stanje vrpce i na vrijeme utvrdile eventualne fizičke i kemijske promjene i nedostaci, zbog pravodobne zaštite od daljnjeg propadanja. Obrađeno je 4.136 filmska naslova u količini od 2.110.266 metara.

Kontinuirano se obrađuje knjižni fond HDA, a njegovo oblikovanje nastoji pratiti potrebe korisnika matične ustanove kao i vanjskih korisnika. Knjižnica nabavlja znanstvenu i stručnu literaturu iz područja arhivistike, drugih informacijskih znanosti, pomoćnih povijesnih znanosti, nacionalne i svjetske povijesti, filma, fotografije te drugih srodnih znanstvenih disciplina. Knjižnična građa nabavlja se na sljedeće načine: kupnja, razmjena, dar, otkup, ostavštine, te vlastita izdanja HDA. Tijekom 2018., nabavljeno je 277 novih knjiga, 253 svešćića časopisa. Putem razmjene stiglo je 70 knjiga, izdanja po odobrenoj objavi 24 knjige, a od vlastitih izdanja HDA 25 svezaka, (deset naslova), donacijom 98 knjiga i kupnjom/kompenzacijom 60 knjiga. Kod časopisa nastavljena je redovita nabava ustaljenih naslova, 144 svešćića razmjenom, 63 svešćića dobiveno donacijom, te vlastito izdanje 6 svešćića F(2017) i AV(2018), kupnjom 39 svešćića inozemnih stručnih časopisa.

U 2018. ukupno je katalogizirano i klasificirano (sadržajna i stručna obrada) 231 novih knjiga. Isti naslov može imati više primjeraka kojima je dodan novi inventarni broj, tako je obrađeno knjiga dubleta 46, inventarizirano je 253 svešćića časopisa. Pregledana su 252 normativna zapisa, te provedeni ispravci u 343 bibliografska zapisa. Sve obrađene jedinice imaju pečat Knjižnice HDA te su nalijepljene 3552 naljepnice sa signaturama.

Dostupnost i korištenje putem on-line kataloga i portala

U svrhu objave na vanjskoj stranici NAIS-a te objave na portalu *Monasterium* i *Europskom arhivskom portalu* (APE) radilo se na ažuriranju ranije upisanih podataka, upisu novih podataka o fondovima/zbirkama i stvarateljima, te njihovoj autorizaciji. Ažurirani su te autorizirani opisi 9 fondova/zbirki te stvaratelja, te je upisano ili ažurirano 4.774 zapisa koji su i objavljeni na vanjskoj stranici NAIS-a.

Na vanjskoj stranici on-line kataloga objavljena su u digitalnom obliku i na taj način postala dostupna za korištenje široke publike, 74 obavijesna pomagala iz više državnih arhiva.

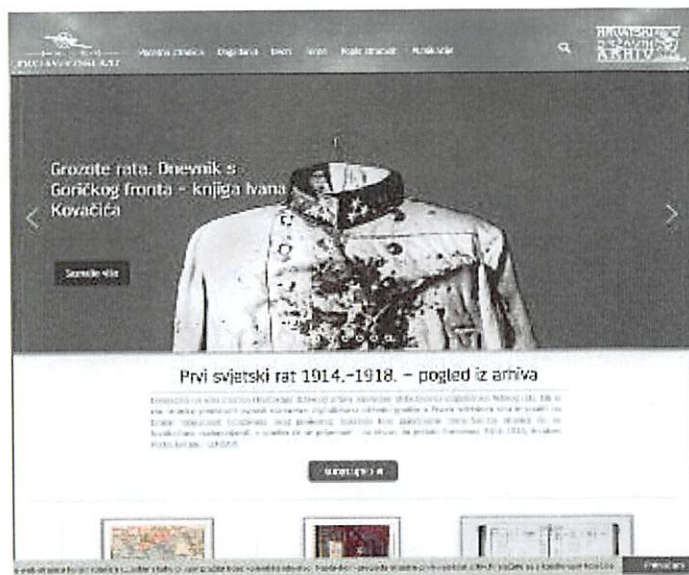

<https://www.archivesportaleurope.net>

<http://monasterium.net/mom/home>

U sklopu obilježavanja stogodišnjice Prvog svjetskog rata, 2016. godine osmišljen je i pokrenut portal HDA *Prvi svjetski rat 1914. – 1918. – pogled iz Arhiva* (<http://prvisvjetskirat.arhiv.hr/>), na kojem je uz druge sadržaje predstavljeno i dostupno za korištenje oko 45 000 digitalnih snimki dokumenata o toj temi. Navedeni portal i dalje se održava i popunjava novim sadržajima.

Naslovnica Portala HDA Prvi svjetski rat

Dostupnost i uvjeti za korištenje gradiva u Arhivu

Za rad u velikoj čitaonici Arhiva prijavilo se 990 korisnika, za koje je zabilježeno 7629 dnevnih posjeta. Korišteno je oko 1.440.034 digitalnih snimki arhivskoga gradiva, 20 735 jedinica arhivskoga gradiva u konvencionalnom obliku, te 1185 jedinica knjižnične građe. Od tog broja korisnika, zaprimljeno je 4.982 zahtjeva za dopremu arhivskoga i knjižnoga gradiva na korištenje u čitaonici. Gradivo koje se nalazi u spremištima na Marulićevu trgu, dostavlja se na korištenje u roku od pola sata, a gradivo iz dislociranih spremišta u pravilu za idući dan. Na zahtjev korisnika, izrađeno je oko 359.210 (digitalnih ili na papiru).

Tablica u nastavku pokazuje statistiku korištenja gradiva u Velikoj čitaonici HDA za razdoblje 2015. – 2018., pri čemu posebno treba naglasiti višestruki porast broja preslika (digitalnih i na papiru) izrađenih za potrebe korisnika:

	2016.	2017.	2018.
Prijavljeni novi korisnici	1111	1194	990
Dnevni posjeti	7257	7664	7629
Korištene jedinice arhivskog gradiva u konvencionalnom obliku	19 127	21903	20735
Korištene jedinice knjižnične građe	91193	1278	1185
Preslike (digitalne i na papiru) izrađene za korisnike	123 960	1 589 447	359 210

Za potrebe 74 korisnika u Hrvatskoj kinoteci obavljena je pretraga i priprema 809 naslova filmskoga gradiva, te 535 naslova popratnoga filmskoga gradiva.

U čitaonici Odjela Depozit Zagrebačke nadbiskupije na Kaptolu, prijavilo se 153 korisnika, za koje je zabilježeno 1337 posjeta. Izdano im je na korištenje 4552 jedinica arhivskoga i knjižnoga gradiva. U čitaonici na Marulićevu trgu namijenjenoj za korištenje gradiva Valvasorove grafičke zbirke i gradiva Metropolitanske knjižnice, evidentirano je 33 korisnika od kojih je dio bilježio više dolazaka. Za korištenje im je izdano 65 jedinica gradiva.

Više službi Arhiva (Odjel za zaštitu i obradu arhivskog gradiva, Korisnička služba, Središnji fotolaboratorij, Metropolitanska knjižnica Odjela Depozit Zagrebačke nadbiskupije, Hrvatski filmski arhiv) odgovorilo je i na oko 3100 zahtjeva za izdavanjem informacija i izvoda iz gradiva, zaprimljenih klasičnom poštom ili putem elektroničke pošte (info@arhiv.hr). Tom broju treba pridodati i veći broj odgovora na telefonske i osobne upite korisnika. Dio zahtjeva odnosio se na izdavanje preslika i/ili posudbu izvornika arhivskoga gradiva za izložbe, te je u tim slučajevima izrađena opsežnija dokumentacija (prijedlozi s popisima gradiva koje se predlaže za izložbu, procjena vrijednosti gradiva, troškovi zaštitnog snimanja, ugovori o posudbi, sastanci s predstavnicima posuditelja i sl.). Između ostaloga, gradivo HDA posuđivano je za izložbe u Museum of Modern Art, New York (MoMA) za izložbu *Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia, 1948-1980*, potom u Neue Galerie, Graz za izložbu posvećenu Vjenceslavu Richteru *Rebel with a Vision*, u Muzej suvremene umjetnosti u Zagrebu za retrospektivnu izložbu Vjenceslava Richtera, i dr.

Redovito se ažuriraju i unaprjeđuju interne procedure i pravila korištenja gradiva.

2. Uključenost korisnika i javnosti

Aktivnosti koje se odnose na povećanje uključenosti korisnika i javnosti u programe Arhiva, usmjerene su na održavanje dostignute razine događaja namijenjenih široj javnosti i njihovu mobilnost, sudjelovanje u obilježavanju obljetnica značajnih događaja, redefiniranje uloge Arhiva kao mjesta istraživačkog rada i razvijanje suradnje s drugim nositeljima istraživačkog rada na područjima koja su relevantna za Arhiv, proširenje suradnje s obrazovnim ustanovama i ponude sadržaja za obrazovne programe, unaprjeđenje mogućnosti za rad zainteresiranih osoba u programima Arhiva, te unaprjeđenje komunikacije s javnošću putem društvenih mreža i drugih suvremenih komunikacijskih alata. Ostvarili smo sljedeće:

Programi namijenjeni široj javnosti

U 2018. godini organizirali smo dvjestotinjak aktivnosti (izložbe, manifestacije, radionice, javna predavanja, predstavljanja i prigodne prodaje izdanja, razgled zgrade uz stručno vodstvo) koje je posjetilo ukupno 7486 posjetitelja.

Nastavljeni su cjelogodišnji javni programi *Filmski* i *Kulturni četvrtak*, u okviru kojih smo realizirali 10 projekcija filmova, te 7 predavanja.

Uz prigodni i raznovrsni program obilježili smo *Međunarodni dan arhiva*, 9. lipnja, te *Dan(e) Hrvatskoga državnog arhiva*, 9. – 12. listopada.

Sudjelovali smo i u obilježavanju više manifestacija koje su vezane uz srodne djelatnosti kako bi se u javnosti potaknuo interes za arhive i arhivsko gradivo, proširio krug korisnika arhiva i općenito unaprijedilo vrednovanje arhivskoga gradiva kao važnog segmenta kulturne baštine: *Noć muzeja u HDA*, *Međunarodni dan muzeja*, *Noć knjige u HDA*, *Tjedan cjeloživotnog učenja*, *Svjetski dan*

audiovizualne baštine, *Kliofest 2018.*, filmske projekcije u kinu Tuškanac.

Manifestacija u HDA	Broj posjetitelja
Filmski četvrtak	262
Kulturni četvrtak	236
Noć muzeja	680
Noć knjige	10
Kliofest 2018.	120
Međunarodni dan arhiva	150
Glagoljaški dan u HDA	50
Dan(i) Hrvatskog državnog arhiva	950
Dan europske baštine	65
Tjedan cjeloživotnog učenja	45
Projekt co:op	70
Promocija izdanja HDA	200
Ukupno	2 838

Radionica	Broj radionica	Broj polaznika
Povijesna	3	44
Kartografska	5	51
Povijest medicine	4	105
Glagoljaška	1	30
Ukupno	12	230

Organizirano je 12 edukativnih radionica za 230 polaznika

HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV

ima čast pozvati Vas na svečano obilježavanje Dana Hrvatskoga državnog arhiva
u utorak, 9. listopada 2018. godine u 12:00 sati u Hrvatskom državnom arhivu, Marulićev trg 21, Zagreb
Radujemo se Vašem dolasku!

DAN(I) HRVATSKOGA DRŽAVNOG ARHIVA 2018.

utorak, 9. listopada 2018.

11:00
PREDAVANJE
- Razvoj slovenskog elektronskog arhiva, dr. sc. Bojan Cveifar, direktor Arhiva Republike Slovenije

12:00
SVEČANO OBIJEŽAVANJE DANA HDA
- Pozdravna riječ doc. dr. sc. Dinka Čuture, ravnatelja HDA
- Otvorenje izložbe *Arheologija otpora*, autora dr. sc. Teodore Shek Brnardić i dr. sc. Nenada Bukvića
- Prigodni domjenak

10:00
IGROKAZ
S Ljudevitom kroz Arhiv, tekst i izvedba dr. sc. Darija Hofgräff

11:00
Projekcija igranog filma za djecu *Tajna starog tavana*, r. Vladimir Tadej, trajanje: 85 minuta

13:00
Promocija slikovnice *S Ljudevitom kroz Arhiv*, predstavljajući: Grozdana Cvitan, doc. dr. sc. Ivana Klinčić, dr. sc. Darija Hofgräff

10:00-14:00
Prigodna prodaja izdanja HDA

četvrtak, 11. listopada 2018.

12:00
PANEL: Suradnja baštinskih i znanstvenih institucija: primjer EU projekta i registra Courage

13:00-15:00
Projekcija filma *Život sa stricem*, r. Krsto Papić, trajanje: 105 minuta, uvodna riječ Juraj Kukoč

10:30-14:00
Prigodna prodaja izdanja HDA

petak, 12. listopada 2018.

11:00-18:00
DAN OTVORENIH VRATA
- Informacije o korištenju arhivskoga i knjižničnog gradiva u HDA
- Obilasci zgrade HDA uz posjet spremištu u 10:00, 12:00, 14:00 i 16:00
- Obilasci Središnjega laboratorija za konzervaciju i restauraciju i Središnjega fotolaboratorija u 11:00, 13:00, 15:00 i 17:00
- Razgled izložbe *Arheologija otpora* uz stručno vodstvo u 11:00, 13:00, 15:00 i 17:00
- Prigodna prodaja izdanja HDA – 12:00-18:00

12:00
Projekcija igranog filma za djecu *Tajna starog tavana*, r. Vladimir Tadej, trajanje: 85 minuta

14:00
Projekcija filma *Život sa stricem*, r. Krsto Papić, trajanje: 105 minuta, uvodna riječ Juraj Kukoč

Program Dan(a) HDA, 9. – 12. listopada 2018.

Organizirano je 152 obilazaka zgrade na Marulićevu trgu uz stručno vodstvo, za 1999 grupnih i individualnih posjetitelja.

Posjetitelji na danu otvorenih vrata 12. listopada 2018. godine.

Održano je nekoliko predstavljanja naših novih izdanja, te prigodna prodaja izdanja, suvenira i replika tijekom manifestacija u Arhivu, ili pak u okviru srodnih manifestacija u drugim ustanovama. Sudjelovali smo na četiri sajma knjiga: ViroEXPO u suradnji s Državnim arhivom u Virovitici, 11. MESAP LIBAR sajmu knjige u Nedelišću u suradnji s Državnim arhivom za Međimurje, 41. sajmu knjiga i učila INTERLIBER, te na 25. sajmu Sa(n)jam knjige u Puli.

Priredili smo četiri vlastite izložbe s pratećim katalozima:

- *Tko su bili ti „strašni Hrvati“?* (10. travnja – 8. lipnja), u sklopu međunarodne znanstvene konferencije povodom 400. godišnjice početka Tridesetogodišnjega rata
- *1968. u Hrvatskoj* (9. lipnja – 9. listopada), u sklopu obilježavanja Međunarodnoga dana arhiva
- *Konzervatorsko-restauratorski radovi u 7 državnih arhiva povodom Susreta konzervatora i restauratora arhivskog i knjižnog gradiva i umjetnina na papiru* (25. i 26. rujna 2018.)
- *Arheologija otpora* (10. listopada – 29. studenoga), u sklopu obilježavanja Dan(a) Arhiva

Povodom održavanja Noći muzeja 26. 1. 2018., izložbeno je pripremljen i izbor manje količine izvornoga gradiva HDA kojemu je osnovna tema bila sport (jedna vitrina).

Prostor u zgradi Arhiva na Marulićevu trgu 21 (Velika čitaonica, Atrij, Profesorska čitaonica, ...), korišten je i za održavanje 15-ak programa drugih organizacija (državna tijela, domaće i inozemne produkcijske kuće, razna specijalistička društva i udruge, visoka učilišta). Prostor je korišten za znanstveno-edukativne skupove, filmska i fotografska snimanja, promocije, prezentacije i sl. prigode.

Znanstveno-istraživačka djelatnost

Uz još 16 europskih partnera, Arhiv sudjeluje u projektu Državnog arhiva u Marburgu, *Community as Opportunity (co:op)*. Aktivnosti unutar projekta usmjerene su približavanju arhivske djelatnosti široj zajednici. Cilj projekta je promovirati zajedničku suradnju arhiva i javnosti te ponuditi olakšan pristup gradivu koji nude mogućnosti digitalnog doba. Povodom završetka toga međunarodnog projekta Hrvatski državni arhiv je priredio završno događanje održano 19. i 20. studenoga 2018. pod nazivom „Expect the unexpected! Film Festival“. Festival je zamišljen kao dijeljenje iskustava i postignuća nastalih tijekom rada na dvije središnje aktivnosti na projektu, *Avantura u arhivu* i *Topoteka*, a ujedno i kao promocija filmova koje su snimili učenici osnovnih i srednjih škola te studenti.

Plakat završnoga festivala co:op projekta

U sklopu aktivnosti unutar Radnog paketa 7 *Razvoj tehničkih alata za unapređivanje korisničkih funkcionalnosti / Priprema sadržaja* pripremani su metapodaci iz opisa više fondova za objavu na Monasterium portalu i Europskom arhivskom portalu.

U suradnji s Hrvatskim institutom za povijest i Hrvatskim povijesnim muzejom, organizirana je 10. i 11. travnja dvodnevna međunarodna konferencija *Cronicles of Mercenaries, Legends and Stereotypes (Kronike plaćenika, Legende i stereotipi)*, povodom obilježavanja 400. godišnjice početka Tridesetogodišnjega rata. Međunarodna konferencija na kojoj je izlaganja održalo 15-ak domaćih i jednako toliko inozemnih predavača, te popratne izložbe HDA i HPM, održale su se pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske i Grada Zagreba.

U HDA je također održan znanstveno-stručni skup *Konac Velikoga rata*, koji je unutar dvodnevnoga programa okupio stotinjak sudionika, te kojim je simbolično završeno obilježavanje višegodišnje europsko prisjećanje na I svjetski rat, odnosno, ovom prigodom, obilježen je njegov završetak.

Predah između predavanja na skupu „Konac Velikoga rata“, 29. i 30. studenoga 2018.

Također, u suradnji s Centrom za komparativnohistorijske i interkulturene studije Filozofskoga fakulteta u Zagrebu te Kršćanskom sadašnjosti, u HDA je 12. prosinca održan

i znanstveni kolokvij posvećen zagrebačkome biskupu Maksimilijanu Vrhovcu, povodom izdavanja drugoga sveska njegovih dnevnika - *Diarium*.

Nastavljene su aktivnosti u okviru Hrvatskog istraživačkog tima u projektu InterPARES Trust (2013. – 2018.), kao i u okviru članstva u hrvatskom izaslanstvu pri Međunarodnom savezu za sjećanje na holokaust (IHRA).

HDA je u 2018. također nastavio aktivnosti u okviru projekta *Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju*, čiji je nositelj Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Djelatnici Arhiva sudjelovali su u radu stručnog odbora za izradu novih pravila za katalogizaciju, obradi dijela predloženih pravila, te pripremi materijala o oblikovanju identifikatora u AKM zajednicama.

Nastavljen je projekt izrade baze žrtava logora Auschwitz s područja Hrvatske, koja će biti sastavni dio planiranog stalnog muzejskog postava u Državnom muzeju Auschwitz – Birkenau.

U okviru višegodišnjih aktivnosti na obilježavanju stogodišnjice Prvoga svjetskog rata, nastavljeno je prikupljanje izvora i izrada Registra stradalih, vojnika i časnika s područja Hrvatske u Prvom svjetskom ratu, za koje u Hrvatskoj još uvijek ne postoje cjeloviti podatci.

S Hrvatskim institutom za povijest (HIP) nastavljena je suradnja na znanstveno-istraživačkom projektu *Vojnički život i slike ratnika u hrvatskom pograničju od 16. stoljeća do 1918.*, kojega je HIP nositelj, a odobrila ga je i financira Hrvatska zaklada za znanost.

Hrvatski državni arhiv pridružio se još 2017. projektu Acta Croatica koji je pokrenuo Croatian Ancestry Limited iz Sjedinjenih Američkih Država, a suradnja je nastavljena i u 2018.. Cilj projekta je stvaranje internetske platforme za prikupljanje digitaliziranog arhivskog gradiva u svrhu omogućavanja istraživanja života naših predaka i njihovih zaboravljenih priča. Putem mrežnog portala projekta Hrvatski državni arhiv prikuplja podatke o arhivskom gradivu iseljene Hrvatske, što je jedna od naših zadaća kao matične arhivske ustanove.

I u 2018. godini HDA se uključio u organizaciju festivala povijesti *Kliofest 2018.*, održanoga od 8. do 11. svibnja, prigodnom prodajom izdanja HDA u NSK, stručnim vodstvom po izložbi autora Damira Stanića *Tko su bili ti „strašni Hrvati“?*, predstavljanjem knjige dr. sc. Tatjane Šarić *U vrtlogu komunizma: mladi Hrvatske 1945. – 1954.* u Gradskoj knjižnici Bogdan Ogrizović, ustupanjem prostora za okrugli stol *Stogodišnjica Velike pandemije – zašto i kako istraživati španjolsku gripu*, ustupanjem prostora za predstavljanje knjige dr. sc. Stipe Kljajića *Nikad više Jugoslavija - intelektualci i hrvatsko nacionalno pitanje (1929. - 1945.)*, te filmskom projekcijom - izborom filmova o 1948. godini i sukobu Tito-Staljin, voditelja Mladena Burića, načelnika Odsjeka za obradu filmskoga gradiva u odjelu Hrvatskoga filmskog arhiva HDA.

U okviru suradnje s Hrvatskim filmskim savezom, djelatnici Arhiva sudjelovali su u radu 19. *Škole medijske kulture dr. Ante Peterlić*, održane u Varaždinu od 18. do 28. kolovoza 2018. godine.

Djelatnici Arhiva također su imali su autorske prinose u više znanstvenih i stručnih publikacija, te s izlaganjima aktivno sudjelovali na dvadesetak međunarodnih i domaćih seminara, konferencija, savjetovanja, okruglih stolova i drugih skupova.

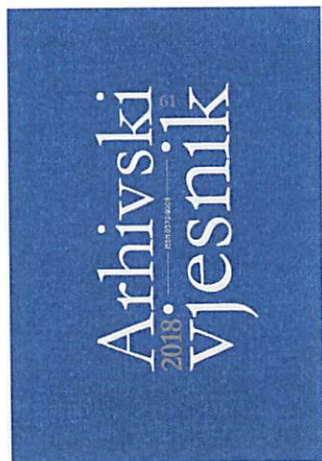
Izdavačka djelatnost

Priređena su i izdana dva naša redovna znanstvena časopisa i tri monografije/stručne publikacije:

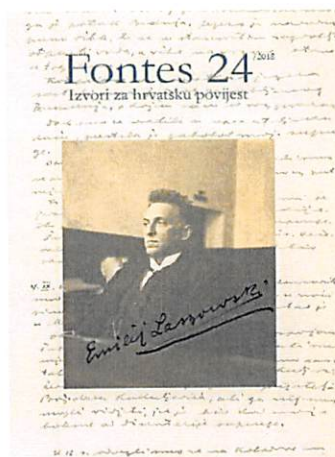
- *Arhivski vjesnik* br. 61/2018.,
- *Fontes – Izvori za hrvatsku povijest* br. 24/2018.,
- Zapisnici Izvršnog komiteta CK SKH 1959. -1963.,
- Zapisnici Vlade NR Hrvatske 1945. - 1953.,
- Privid demokracije. Sabor u prvim godinama komunističke Hrvatske (1945.-1953.),
- Priručnik Središnjega laboratorija za konzervaciju i restauraciju,
- Slikovnica o HDA - *S Ljudevićem kroz arhiv*,
- Knjižica sažetaka znanstvenog skupa *Konac Velikoga rata*,
- Katalog izložbe *Tragom prošlosti – Hrvatska 1968*,
- Katalog izložbe *Arheologija otpora*

Uz dodatnu financijsku potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja te u suradnji s drugim ustanovama:

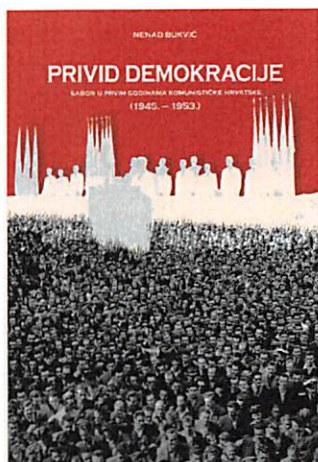
- Državni arhiv u Šibeniku – elektroničko izdanje *Šibenske isprave u Zbirci srednjovjekovnih isprava Hrvatskog državnog arhiva*,
- Državni arhiv za Međimurje - katalog izložbe *Tko su bili ti „strašni“ Hrvati?*,
- Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu - knjiga *Tvoj dovijeka – pisma Andrije Štampara Desanki Ristović, 1924.-1941.*

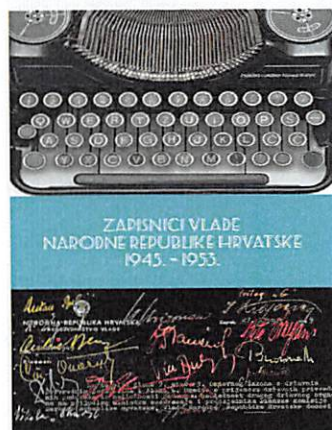
U *Arhivskom vjesniku* 61/2018. objavljeno je 11 članaka iz područja arhivske teorije i prakse, povijesti institucija, te zanimljivosti iz arhivskih fondova i zbirki. Sadrži i deset izvještaja s različitih stručnih i znanstvenih skupova i događanja, dvadeset i pet prikaza stručne i znanstvene literature iz područja informacijskih i komunikacijskih znanosti.

U ovogodišnjem broju *Fontesa*, objavljen je izbor gradiva iz dnevnika Emilija Laszowskog pisanog u razdoblju 1914.-1918., koji se čuva u Hrvatskome državnom arhivu, u osobnom fondu HR-HDA-806. Laszowski, Emilij. Emilij Laszowski, koji je cijeli svoj radni vijek proveo u Zemaljskom/Državnome arhivu u Zagrebu (danas Hrvatski državni arhiv), jedan je od stožernih čuvara hrvatske kulturne baštine.

Knjiga dr. sc. Nenada Bukvića o organizaciji i djelovanju Hrvatskoga sabora u razdoblju od 1945. do 1953. prilog je poznavanju institucionalne i političke povijesti u Hrvatskoj – Jugoslaviji u prvim godinama nakon Drugog svjetskog rata. Rezultat je opsežnog istraživanja izvornoga arhivskoga gradiva koje se čuva u petnaestak različitih fondova i zbirci Hrvatskoga državnog arhiva, onodobnoga tiska te relevantne strane i domaće literature.

U knjizi urednika dr. sc. Nenada Bukvića objavljena su 82 zapisnika sa sjednica Vlade NRH od svibnja 1945. do siječnja 1953. godine. Zbog svoje izvorne dokumentarne vrijednosti, knjiga je primarno upućena znanstvenoj i stručnoj javnosti, posebno povjesničarima i politolozima koji istražuju političku i društvenu povijest Hrvatske u prvim godinama nakon Drugoga svjetskog rata.

Zapisnici sjednica Izvršnog komiteta Centralnoga komiteta Saveza komunista Hrvatske (IK CK SKH), koje objavljuje Hrvatski državni arhiv, peti su nastavak nakladničke cjeline zapisnika sjednica IK CK SKH. Kronološki se ova publikacija nastavlja na prethodne edicije zapisnika sjednica Politbiroa/Izvršnoga komiteta CK SKH, te ova edicija obuhvaća razdoblje od travnja 1959. do kraja studenoga 1963. (ukupno 53 sjednice). Urednice izdanja bile su dr. sc. Tatjana Šarić te Marijana Jukić.

Predstavljanje izdanja u Velikoj čitaonici HDA, održano u prosincu 2018. godine.

Suradnja s obrazovnim ustanovama

Zadaća Arhiva nije samo prikupljanje i čuvanje arhivskog gradiva, već i njegova prezentacija, kako bi ga se približilo građanima, posebno djeci školske dobi. U tu svrhu osmišljene su i redovito se održavaju različite radionice, a obilazak zgrade Arhiva i upoznavanje s našom djelatnošću, pojedine škole uvrstavaju u svoj školski kurikulum.

Djelatnici Arhiva sudjeluju u izvođenju nastave na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Hrvatskom katoličkom sveučilištu te Studijskom centru za javnu upravu i javne financije pri Pravnom fakultetu u Zagrebu, a u Arhivu je održano i nekoliko tematskih predavanja za seminarske grupe s drugih visokih učilišta. Organizirali smo također praksu za 15-tak polaznika, od čega je jedan program stručne prakse realiziran u okviru programa Erasmus.

Komunikacija s javnošću

Sva naša događanja praćena su promotivnim aktivnostima za koje su pripremane najave, pozivnice, plakati, objave za web i Facebook stranicu HDA, te izjave za tisak s ciljem promicanja i popularizacije arhivske djelatnosti. Redovito su uređivane obavijesti, oblikovan je sadržaj i objavljivani novi dokumenti na mrežnim stranicama. Različita su događanja u Arhivu sustavno fotodokumentirana, pri čemu je snimljeno 52 reportaže s ukupno 3.320 digitalnih snimaka.

Obavijesti i najave su redovito slane na adrese raznih medija koji su pratili događanja u HDA u svojim priložima na TV i radio postajama, web portalima te u tisku (*HINA, HRT, RTL, NOVATV, Z1, 1. i 2. program HRT radija, radio Martin, radio Sljeme, „24sata“, Novosti, Nacional, Nezavisni portal Regional Express, Slobodna Dalmacija, Glas koncila, Vijenac, Zarez, Novi list, Jutarnji list, Večernji list, culturenet.hr, historiografija.hr, Hrvatski filmski savez, TIC – vodič Turističko informativnog centra, portal Politikaplus, Adriatic News*).

3. Podrška stvarateljima gradiva u upravljanju dokumentacijom

Aktivnosti na tom području usmjerene su na davanje podrške javnim tijelima i drugim organizacijama u upravljanju dokumentacijom koja nastaje njihovim radom, čime Arhiv utječe na kvalitetu obrađenosti dokumentacije koju će s vremenom preuzeti, te doprinosi učinkovitosti i racionalnosti dokumentacijskih sustava javnih tijela i ustanova. Te aktivnosti uključuju i podršku područnim državnim arhivima u upravljanju njihovim gradivom i u radu sa stvarateljima gradiva u njihovoj nadležnosti. Ostvarili smo sljedeće:

Evidencije o stvarateljima/imateljima i o gradivu izvan arhiva

U okviru redovnih aktivnosti, pružana je tehnička i sadržajna pomoć prilikom unosa podataka u NAIS za 42 stvaratelja.

Nastavljena je provjera podataka o drugim vanjskim korisnicima sustava te su ažurirani podatci o 80 stvaratelja i imatelja u nadležnosti područnih državnih arhiva koji koriste nacionalni arhivski informacijski sustav. Redovito je provjeravana tehnička ispravnost XML datoteka dostavljenih u područne državne arhive i u HDA - u 2018. Ih je pregledano 459.

Redovita podrška u vezi s korištenjem sustava, korisnicima je pružana i telefonom (351) te elektroničkom poštom (107).

Nadzor nad stvarateljima i imateljima arhivskog gradiva

Obavljeno je 50 stručnih nadzora (redovnih i izvanrednih) kod sljedećih stvaratelja i posjednika u nadležnost HDAi:

- Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
- Hrvatska banka za obnovu i razvitak
- Zagrebačka banka d.d. (gradivo do 1990.)
- Privredna banka d.d. (gradivo do 1990.)
- Hrvatska narodna banka (gradivo do 1990.)
- Ministarstvo gospodarstva (gradivo do 1990.)
- Ministarstvo unutarnjih poslova (gradivo do 1990.)
- Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost
- Hrvatski auto klub
- Croatia osiguranje d.d. (gradivo do 1990.)
- Ministarstvo pravosuđa (gradivo do 1990.)
- Hrvatski sabor (gradivo do 1990.)
- Akademija likovnih umjetnosti
- Agencija za mobilnost i programe EU
- Srpsko narodno vijeće i Arhiv Srba u Hrvatskoj
- Hrvatske šume d.o.o. (gradivo do 1990.)
- Državne nekretnine d.o.o.
- Državna geodetska uprava
- Ministarstvo poljoprivrede
- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
- Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo
- Hrvatsko etnološko društvo
- Muzej za umjetnost i obrt
- Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu
- Hrvatski muzej naivne umjetnosti
- Ministarstvo hrvatskih branitelja
- Zdravstveno veleučilište
- Hrvatski novčarski zavod d.o.o.
- Biblijski institut
- Hrvatska lutrija d.o.o.
- Hrvatska kontrola zračne plovidbe
- Zagrebačka banka d.d.
- Studentski centar Sveučilišta u Zagrebu
- Hrvatski športski muzej
- Institut Hrvoje Požar

- Ministarstvo državne imovine
- REGOS – Središnji registar osiguranika
- Građevinski fakultet
- Leksikografski zavod Miroslav Krleža
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
- Kineziološki fakultet
- Agencija za zaštitu podataka
- Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova
- Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija
- Tiflološki muzej
- Središnje klirinško depozitarno društvo d.d.
- Tehnički muzej Nikola Tesla
- Institut za fiziku
- Visoki trgovački sud

Svi su završili izradom zapisnika o zatečenom stanju ili službenom bilješkom, a većina je rezultirala i nalogom za poduzimanje mjera zaštite gradiva. Izdano je 24 prvostupanjskih rješenja o mjerama zaštite.

Stručna podrška u zaštiti gradiva izvan arhiva

Izdano je 38 rješenja o suglasnosti/odobrenju na interne pravilnike o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva i/ili posebne popise gradiva s rokovima čuvanja.

Na zahtjev stvaratelja/imatelja izdano je 150 rješenja o odobrenju izlučivanja ili djelomičnog izlučivanja registraturnog gradiva. Izlučeno je oko 33 332 d/m registraturnog gradiva.

Obavljen je 51 obilazak (uvidi i sastanci) vezano uz stručno savjetovanje i rješavanje problema upravljanja gradivom, kao što su: uredsko poslovanje, hodogrami dokumentacije, vrednovanje gradiva, ovlaštenja za postupanje, izlučivanje gradiva, izrada internih akata o postupanju s gradivom, o čemu su davane usmene i pisane upute i mišljenja.

U svrhu ujednačavanja postupanja također su davane upute nadležnim službama svih državnih arhiva, te stvarateljima i imateljima izvan vlastite nadležnosti o postupanju s gradivom likvidiranih poduzeća, rokovima čuvanja, upravljanju elektroničkim gradivom i dr., po njihovu upitu.

Stručno usavršavanje djelatnika u pismohranama

U Arhivu su održana tri trodnevna *Tečaja uredskog poslovanja i upravljanja dokumentacijom*, kojima je prisustvovalo 133 polaznika.

Održani su također posebno kreirani programi za poboljšanje upravljanja dokumentacijom za tri stvaratelja (Hrvatska gospodarska komora, INA d.d., Prirodoslovno-matematički fakultet).

Polaganju stručnog ispita za zaštitu i obradu arhivskog i registraturnog gradiva pristupilo je 398 kandidata.

Preuzimanje gradiva u Arhiv

Po službenoj dužnosti, od tijela državne uprave i drugih državnih organizacija, odnosno, pravnih subjekata s javnim ovlastima, preuzeto je oko 530 d/m konvencionalnoga gradiva kao i raznovrsno nekonvencionalno gradivo. Kontinuirano je nastavljeno i službeno

preuzimanje izvornoga filmskog gradiva s pratećom dokumentacijom (popratnim filmskim gradivom).

Otkupom ili darovanjem preuzeto je oko 12 d/m privatnoga gradiva, također više od 2000 fotografija, 200-tinjak zemljovida i grafika, te određena količina privatnoga filmskog i popratnog filmskog gradiva.

Vrsta postupka	Broj postupaka
Preuzimanje po službenoj dužnosti	8
Otkup	19
Darovanje	8
Mišljenje o otkupima drugih državnih arhiva	1
Odbijeni prijedlozi	1
Postupci u tijeku	19
Ukupno	59

Statistika rada Povjerenstva za preuzimanje javnog i privatnog arhivskog gradiva u HDA u 2018. godini.

150.000,00 kn

– iznos sredstava za otkup arhivskoga gradiva odobrenih Arhivu od Ministarstva kulture u okviru financiranja javnih potreba u kulturi u 2018. godini

O preuzetom arhivskom gradivu vode se Knjiga primljenoga arhivskog gradiva, Knjiga pohranjenoga arhivskog gradiva i Opći inventar arhivskog gradiva HDA. U Knjizi primljenoga arhivskog gradiva koja se vodi i u konvencionalnome obliku i u nacionalnome arhivskom informacijskom sustavu, evidentirano je 35 novih preuzimanja: 8 po službenoj dužnosti, 19 otkupa i 8 poklona.

Opći inventar ažuriran je sukladno postupcima preuzimanjima gradiva imatelja izvan arhiva, ali i internim primopredajama i revizijama u odjelima i odsjecima HDA. Dodijeljeno je 20 novih signatura za fondove/zbirke. Nastavljena je revizija Općeg inventara kojoj je cilj provjera i utvrđivanje podataka o statusu fondova i zbirki, zaduženim osobama za izradu opisa u NAIS-u, razini opisa, objavljenim obavijesnim pomagalima i dr.

4. Poboljšanje uvjeta za dugoročno očuvanje i iskoristivost gradiva

Arhiv je obavezan osiguravati primjerene uvjete za preuzimanje gradiva stvaratelja u svojoj nadležnosti, koje im više nije potrebno u tekućem poslovanju, bilo da se radi o elektroničkom gradivu ili onome na konvencionalnom ili drugim nekonvencionalnim medijima. Aktivnosti na tom području usmjerene su na poboljšanje načina upravljanja uvjetima u spremištima, uređenje novih spremišnih prostorija za preuzimanje prinova gradiva, poboljšanje uvjeta u postojećim arhivskim spremištima, provođenje mjera aktivne zaštite ugroženog ili oštećenog gradiva, tehničko uređivanje gradiva koje još nije primjereno tehnički uređeno, unaprjeđenje informacijskoga sustava arhiva na način da obuhvaća i podrži upravljanje spremištima i gradivom u procesu obrade i korištenja, izradu plana postupanja u slučaju katastrofe ili nesreće, provjeru i uvježbavanje postupanja, te pokretanje projekta uspostave e-arhiva. Ostvarili smo sljedeće:

Uređenje novih spremišta

Zbog nedostatka spremišnoga prostora za preuzimanje i smještaj javnoga arhivskog gradiva, HDA je još 2017. pristupio uređenju jednoga dodatnog objekta bivše vojarne „Ljudevit Posavski“ u kompleksu objekata u Kerestincu. Tijekom 2018. godine nastavilo se uređenje toga objekta, koji će osigurati prostor za smještaj oko 10 000 d/m gradiva. Za navedene radove u 2018. Arhiv je uspio osigurati potrebno financijsko ulaganje dijelom iz ostvarenih vlastitih sredstava, a dijelom su se radovi odvijali sredstvima Ministarstva kulture.

Postojeća arhivska spremišta

Arhiv raspolaže sa oko 10 600 m² spremišnoga prostora. Na svim lokacijama provedena su potrebna ispitivanja i radovi na održavanju spremišta i opreme. Sustavno se održavaju i prate mikroklimatski i sigurnosni uvjeti.

U spremištima filmskoga gradiva u Savskoj cesti 131, postavljeni su dodatni novi uređaji za odvlaživanje, čime su znatno poboljšani tehnički uvjeti sigurnosti pohranjenog gradiva.

Povećana je također urednost spremišta. Otpad koji nastaje u postupku obrade gradiva razvrstava se i propisno zbrinjava. U industrijsku preradu predano je 630 kg, t.j. 10-ak kontejnera papirnate ambalaže i multiplikata.

Upravljanje gradivom u spremištima

Za objekt na Marulićevu trgu izrađeni su dopunjeni tehnički listovi prostorija, te se i nadalje rade mjesečni izlisti s mikroklimatskim podacima u spremištima. Ažurirani su i nacrti spremišnih prostorija (s policama) te nacrti vatrogasnih aparata i hidranata (postavljeni u spremišta), a također su se i nadalje postavljale oznake fondova. Provjereni su tehnički podatci o spremištima, te u tome smislu ažurirane promjene u excel-tablici te na tehničkim listovima spremišta (nacrti i tehnički listovi postavljeni u spremišta). Sve navedeno obavljeno je za sve lokacije HDA: Marulićev trg, Savska cesta, Kaptol, Januševec, Kerestinac (sve u Zagrebu).

U svakom je spremištu izložen nacrt prostorije s policama te nacrt položaja vatrogasnih aparata, hidranta i deratizacijskih kutija. Redovito se ažuriraju tehnički podatci o spremištima i opremi u njima, topografski inventar te se označavaju novopreuzeti fondovi. Izrađene su oznake na kompakthusima u kojima se čuva gradivo fonda 1421. Arhiv mapa (županije). Dorađen je prijedlog Plana mjera za postupanje u slučaju nesreća.

(Pre)kartonirano je oko 300 tehničkih jedinica (cca 30 d/m) fondova HR-HDA-2031. Vjesnikova novinska dokumentacija, HR-HDA-367. Republički zavod za statistiku, HR-HDA-675. Pravoslavna gornjokarlovačka eparhija i HR-HDA-219. Ministarstvo prometa i javnih radova NDH.

Mjere aktivne zaštite ugroženog ili oštećenog gradiva: tehničko opremanje, konzerviranje i restauriranje, mikrofilmiranje, digitalizacija

Kroz posebne programe interventne zaštite i obrade arhivskoga gradiva nabavljene su kutije i oprema za zaštitu mikrofiševa, arhivske kutije za opremanje gradiva većeg formata, neutralna valovita ljepenska, pomoćni materijal za izradu mapa i gotove mape za zaštitu nacrtu i karata velikoga formata, beskiselinski papir za izradu omota, te zaštitna ambalaža za filmsko gradivo

Konzervirano je i restaurirano ukupno 5.234 listova/jedinica oštećenoga gradiva, uvezano je 119 knjiga, spiralno uvezano 70 knjiga, izrađeno je 137 jedinica zaštitne ambalaže i provedeno 16 laboratorijskih analiza, za gradivo sljedećih fondova:

13. Ugarsko namjesničko vijeće,	1783. Jaroslav Šidak,
31. Srijemska županija,	904. Zbirka planova,
79. Zemaljska vlada	907. Zbirka stampata,
101. Modruško - riječka županija,	1947. Republički komitet za građevinarstvo,
394. Stol sedmorice,	stambene i komunalne poslove
1533. Štedionica NDH	
2042. Obitelj Suvin	

Konzervirano je i restaurirano 12.235 listova/jedinica, uvezano 40 knjiga, te izrađeno 99 jedinica zaštitne ambalaže za 23 drugih imatelja pisane baštine u RH i BiH (arhivi, muzeji, samostani, knjižnice). Radovi na tom gradivu obavljaju se prema prioritetima ugroženosti i vrijednosti u suradnji s regionalnim konzervatorskim odjelima.

Svi obavljani konzervatorsko-restauratorski radovi dokumentirani su u pisanom obliku i fotodokumentirani digitalnom kamerom. Opseg dokumentiranja i fotodokumentiranja prilagođen je vrijednosti te stupnju i složenosti oštećenja konzerviranog i restauriranog gradiva.

Za zaštitno i sigurnosno snimanje (mikrofilmiranje, digitalizaciju) pripremljeno je gradivo iz 2 fonda i 2 zbirke Arhiva:

HR-HDA-1421. Arhiv mapa
HR-HDA-907. Zbirka stampata (108 komada)
HR-HDA-1561. SDS RSUP SRH
HR-HDA-79. Zemaljska vlada. Odjel za unutarnje poslove, serija Središnja defenzivna dojavna služba (SDDS)

Uz fizičku pripremu, izrađeni su strukturirani popisi arhivskih jedinica prema obavijesnim pomagalima fondova i zbirki u excel tablicama.

Također je napravljen je prijedlog gradiva za digitalizaciju koja će se provoditi u okviru trogodišnjega projekta Digitalizacija kulturne baštine (MK, 2019-2021) s projekcijama količina, izvoditelja pripreme, te rokova izvršenja.

Dovršeno je mikrofilmiranje fonda *Carsko kraljevsko glavno zapovjedništvo u Zagrebu kao krajiška zemaljska upravna oblast (HR-HDA-434)*. Snimljena su 52 mikrofilmska svitka sa 37507 snimaka za koje su izrađeni direkt-duplikati. Snimljeni i dublirani mikrofilmovi opremljeni su odgovarajućim košuljicama i naljepnicama te ambalažirani u zaštitne kutijice. Ukupno su opremljena 52 mikrofilmska svitka.

Izrađeno je 296.998 digitalnih snimki dokumenata iz Digitalizirane su sljedeće cjeline arhivskoga gradiva:

- *Pavlini samostan Dobra Kuća (HR-HDA-646)*. Snimljeno je 256 snimaka.
- *Pavlini samostan Garić (HR-HDA-647)*. Snimljena je 1121 snimka.
- *Pavlini samostan Lepoglava (HR-HDA-650)*. Snimljene su 503 snimke.
- *Zbirka stampata (HR-HDA-907)*. Snimljeno je 185 snimaka.
- *Arhiv mapa za Hrvatsku i Slavoniju - katastarsko gradivo (HR-HDA-1421)*. Snimljeno je 2454 snimaka upisnika čestica Zagrebačke županije.
- *Fond fotografija Agencije za fotodokumentaciju (HR-HDA-1422)*. Skenirano je 1868 negativa i 4114 kartotečnih listića.
- *Zbirka fotografija filmskog snimatelja Antuna Markića (HR-HDA-1428)*. Skeniran je 291 negativ.
- *Zbirka mikrofilmova matičnih knjiga i popisa obitelji (HR-HDA-1448)*. Sa 286 je mikrofilmskih svitaka ukupno skenirano 170816 snimaka.
- *Zbirka zapisa upravnih i vojnih vlasti NDH i NOP-a (HR-HDA-1549)*. Ukupno je snimljeno 21368 snimaka.
- *SDS RSUP SRH (HR-HDA-1561)*. Snimljeno je 73634 snimaka dokumenata i 15665 snimaka iz mikrofiševa.
- *Zbirka fotografija obitelji Laforest (HR-HDA-1736)*. Skenirana su 142 negativa i 23 fotografije.
- *Ured Predsjednika RH Franje Tuđmana (HR-HDA-1741)*. Skeniran je 4331 negativ.
- *Zbirka fotografija Zorana Filipovića (HR-HDA-2037)*. Skenirana su 94 negativa.
- *Zbirka fotografija Augusta Frajtića (HR-HDA-2092)*. Snimljene su 133 snimke.

Osim samoga snimanja, obrezivanjem, poravnavanjem i izradom derivata obrađeno je ukupno 44668 snimaka iz sljedećih cjelina gradiva:

- *Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva NRH, Odjel za ARIK, Komisija za ARIK u Varaždinu (HR- HDA – 1167)*. Obrađene su 2333 snimke
- *Zbirka mikrofilmova matičnih knjiga i popisa obitelji (HR-HDA-1448)*. Obrađeno je 14476 snimaka (ZM-34K/485–488, 491–493, 495–498).
- *SDS RSUP SRH (HR-HDA-1561)*. Obrađene su 27859 snimke.

U sklopu pripremnih radova za realizaciju posebnog programa „Zaštita i restauracija audiovizualnog gradiva“ u 2018. godini, pregledano je 22 filmskih naslova ukupne dužine 34.209 (137 rola) predviđena za restauraciju digitalnim postupkom.

U okviru postojećih tehničkih mogućnosti nastavljeno je zaštitno presnimavanje filmskog gradiva na različite elektroničke medije. Na taj način zaštićuju se kopije na filmskoj vrpici, a korisnicima je olakšan pristup u stručnim i znanstvenim istraživanjima filmskog gradiva. U 2018. godini presnimljeno je 529 naslova.

U ovom izvještajnom razdoblju nastavljen redovni kontrolni pregled izvornog filmskog gradiva i kopija, kako bi se pratilo tehničko stanje vrpce i na vrijeme utvrdile eventualne fizičke i kemijske promjene i nedostaci, zbog pravodobne zaštite od daljnjeg propadanja. Obrađeno je 4.136 filmska naslova u količini od 2.110.266 metara.

5. Sposobnosti i kompetencije

Ključni čimbenik u ostvarenju zadaća arhiva jesu sposobnosti, kompetencije i motiviranost zaposlenika i suradnika. Zaposlenicima nastojimo osigurati uvjete da uz rad usavršavaju svoje vještine, osobito da razviju kompetencije važne za rad u digitalnom okruženju. Razvijamo radno okruženje koje potiče na suradnju, inicijativu i kreativnost u obavljanju posla, vodeći računa o učinkovitosti i racionalnosti radnih procesa, pravila i sustava koji ih podupiru. Ostvarili smo sljedeće:

Matični poslovi arhivske službe

Hrvatski državni arhiv vodi središnje evidencije arhivske službe u RH. Kao administratori sustava, djelatnici Arhiva pružali su stručnu pomoć državnim arhivima u radu u arhivskom informacijskom sustavu i u uključivanju u sustav stvaratelja gradiva iz njihove nadležnosti. Registrirano je 124 korisnika, promijenjeno vlasništvo 383 zapisa i dodijeljeno 92 suradništva nad zapisima.

Prikupljeni su podaci o zaposlenima od područnih državnih arhiva te je ažurirana Evidencija zaposlenih u državnim arhivima sa stanjem na 31.12.2017.

Prikupljana je i evidentirana dokumentacija o radu područnih državnih arhiva: izvješća o radu (18), planovi rada (16), primopredaja gradiva (144).
Izrađen je pregled godišnjih izvješća područnih državnih arhiva o radu u 2017.

Stručna podrška područnim državnim arhivima obavljana je putem instruktažnih posjeta arhivima, a u izvještajnome razdoblju ih je bilo osam (8): dva vezana uz ukupnu zaštitu i obradu konvencionalnoga gradiva (DA u Splitu i DA u Dubrovniku), te šest usmjerenih unapređenju konzervatorskih i restauratorskih poslova u arhivima (DA u Karlovcu, DA u Bjelovaru, DA u Pazinu, DA u Rijeci, DA u Zadru i DA u Osijeku).

Arhiv je kroz Nacionalnu arhivsku savjetodavnu službu kreirao, organizirao i realizirao različite programe edukacija za zaposlene u državnim arhivima. Održane su:

- Radionica o preventivnoj zaštiti arhivskoga gradiva na papiru
- Radionica o sređivanju i opisu fotografskog gradiva
- Radionica arhivističke obrade projektne dokumentacije
- Edukacija za pristupnike stručnom ispitu iz arhivske struke
- Susret restauratora i konzervatora arhivskog i knjižnog gradiva i umjetnina na papiru

HDA pruža stručnu i administrativnu podršku Hrvatskom arhivskom vijeću i stručnim povjerenstvima koja djeluju na razini arhivske službe. Povjerenstvo za polaganje stručnih ispita u arhivskoj struci održalo je 2 ispitna roka, te obavljalo konzultantski rad s obveznicima stručnih ispita, razmatralo prijavljene teme i obavilo pregled stručnih i praktičnih radova. Stručno povjerenstvo za dodjelu viših stručnih zvanja u arhivskoj struci obradilo je 20 zahtjeva za dodjelu viših zvanja. Povjerenstvo za stručne ispite za zaštitu i obradu arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatskoga arhivskog vijeća u izvještajnom razdoblju održalo je 8 ispitnih rokova kojima je pristupilo 398 kandidata.

Pet (5) djelatnika Arhiva od studenoga 2018. sudjeluje u radu radnih grupa Ministarstva kulture za pripremu novih podzakonskih akata te Nacionalnoga plana razvoja arhivske djelatnosti.

U okviru aktivnosti na poslovima sukcesije arhivskog gradiva bivše SFRJ, nastavljen je rad u radnoj grupi za pripremu projekta digitalizacije gradiva.

Održan je jedan sastanak radne grupe za digitalizaciju gradiva arhiva SFRJ (25. – 19. rujna 2018.) na kojem su dogovorene daljnje aktivnosti na pripremi spomenutoga projekta digitalizacije. Radi pripreme toga sastanka, djelatnik Arhiva posjetio je u lipnju Arhiv Slovenije.

Povećanje stručnih i organizacijskih sposobnosti Arhiva i osiguranje dostupnosti resursa iz više izvora

HDA je član Međunarodnoga arhivskog vijeća (ICA), Međunarodnoga udruženja filmskih arhiva (FIAF) i Europskoga udruženja filmskih arhiva (ACE), a u 2018. nastavljena je redovita suradnja s konzorcijem ICARUS, potom s Forumom slavenskih kultura, te drugim međunarodnim tijelima i udruženjima. Na području međunarodne suradnje nastavljena je bilateralna suradnja s nacionalnim arhivima i arhivskim ustanovama država u okruženju.

Također je ostvarena suradnja s većim brojem ustanova i društava na izvršenju zajedničkih programa ili pojedinih aktivnosti drugih ustanova koje su vezane uz arhivsku djelatnost. Stručni su djelatnici HDA tijekom godine sudjelovali i u radu različitih stručnih tijela i povjerenstava drugih ustanova: Predsjedništvo Hrvatskoga arhivističkoga društva, Predsjedništvo Hrvatskoga kartografskog društva, Upravni odbor Društva za hrvatsku povjesnicu, Programsko-znanstveni odbor Seminara AKM, Povjerenstvo za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i groblja poslijeratnog razdoblja, Povjerenstvo Ministarstva branitelja za provedbu projekta digitalizacije arhivske dokumentacije iz Domovinskoga rata, Savjet Škole medijske kulture, Kulturno vijeće za audiovizualnu djelatnost grada Rijeke, Hrvatsko audiovizualno vijeće.

Djelatnici Arhiva su tijekom godine kao slušači ili izlagači sudjelovali na 50-ak seminara, predavanja, tečajeva, okruglih stolova i drugih stručnih i znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu, vezano uz arhivsku i srodne djelatnosti, te administrativnu i tehničku podršku radnim procesima Arhiva.

Administrativna i tehnička podrška radnih procesa i sustava Arhiva

U 2018. je održano 6 sjednica Poslovnoga kolegija i 1 sjednica Stručnoga vijeća.

Pojedini poslovi obavljali su se u okviru desetak stalnih stručnih povjerenstava, odbora i uredništava: Povjerenstvo za odabiranje i izlučivanje arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva i u HDA, Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za arhivsko gradivo, Povjerenstvo za preuzimanje javnog i privatnog gradiva, Knjižnični odbor, Uredništvo web stranice i Facebooka HDA, Uredništvo portala Prvi svjetski rat 1914. – 1918.: pogled iz arhiva, uredništva časopisa Arhivski vjesnik i Fontes – Izvori za hrvatsku povijest, Povjerenstvo za razmatranje prihvatljivosti jednokratnog iznajmljivanja prostora, Odbor za zaštitu na radu.

Kroz godinu je djelovalo i Radničko vijeće, a poslovne aktivnosti provodile su i osobe s posebnim ovlaštenjima: službenik za informiranje; službenik za zaštitu osobnih podataka; ovlaštenik za nadzor nad prikupljanjem, obradom, korištenjem i dostavom trećim osobama osobnih podataka radnika; povjerenik za etiku; osoba zadužena za nepravilnosti; savjetnik za informacijsku sigurnost; osoba za promicanje ravnopravnosti spolova; osoba ovlaštena za

primanje i rješavanje pritužbi vezanih uz zaštitu dostojanstva zaposlenika; sindikalni povjerenik; povjerenik radnika HDA za zaštitu na radu; povjerenik za otpad u HDA.

Redovito su prikupljani i obrađivani podatci o sudjelovanju djelatnika HDA na stručnim i znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu. Obavljani su zadatci u vezi s planiranjem rada i izvještavanjem o radu, koordiniranjem posebnih programa i projekata, te su po potrebi održavani radni sastanci pojedinih stručnih grupa, odjela i odsjeka.

Kroz rad Odjela općih i računovodstvenih poslova redovito su obavljani svi pravni, financijsko-knjigovodstveni, kadrovski, administrativni, materijalni i tehnički poslovi prema važećim zakonskim propisima i prema potrebama HDA. Redovito su obavljani svi poslovi uredskoga poslovanja, te su provedeni planirani postupci nabave roba i usluga. Pratilo se stanje objekata, instalacija i opreme, organizirani su potrebni popravci i radovi, provedena potrebna ispitivanja i servisi na svim lokacijama, te obavljane radnje potrebne za održavanje okoliša i zelenih površina oko objekata Arhiva.

U segmentu održavanja i poboljšanja IT infrastrukture obavljane su sve redovite aktivnosti kojima je cilj osigurati raspoloživost resursa i usklađenost IT sustava s potrebama ustanove.

KLASA:001-02/20-02/01
URBROJ:565-01/2-20-1

RAVNATELJ:

Dr. sc. Dinko Čutura